

Vlaams
Parlement

stuk **1831** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 5 december 2012 (2012-2013)

Voorstel van resolutie

van mevrouw Vera Van der Borcht, de heer Peter Gysbrechts,
de dames Mieke Vogels en Ulla Werbrouck
en de heren Herman Schueremans, Lode Vereeck en Sas van Rouveroij

betreffende aanwending van de investeringssubsidies
van het Vlaams Infrastructuurfonds
voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA)
voor woonzorgcentra voor de creatie van extra capaciteit
in andere (semiresidentiële) ouderenvoorzieningen

Dit voorstel van resolutie werd ingetrokken op 4 juni 2013.

TOELICHTING

In opdracht van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin leverde de KU Leuven ‘Een vergelijkende studie naar bouwkost en dagprijs in door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) gesubsidieerde en niet-gesubsidieerde woonzorgcentra’ af.

Die studie moest antwoord geven op de volgende onderzoeksvragen:

1° is bouwen met VIPA duurder? Zo ja, hoe komt dat?

2° hoe beïnvloeden VIPA-subsidies via de bouwkosten de klantbijdrage in de dagprijs?

Bij het opstellen van de vergelijking werden bepaalde kosten niet meegerekend, zoals de aankoop van de bouwgrond, de kosten voor meubilair en uitrusting en de kosten van het kunstwerk, dat alleen verplicht is voor wie bouwt met investeringssubsidies.

De antwoorden zijn duidelijk. Woonzorgcentra die gebouwd worden met VIPA-subsidies, zijn duurder. De meerkosten doen zich voor op alle componenten van de kostprijs.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de belangrijkste constatering:

	WZC gesubsidieerd met VIPA	WZC zonder bouw- subsidies	Vershil
Gemiddelde kostprijs per m ²	1.868 €	1.423 €	425 € (= 31% duurder)
Gemiddelde kostprijs per bed per m ² (*)	133.731 €	79.737 €	<u>53.994 €</u> (= 68% duurder)

(*) Als we kijken naar de kosten per bed, zijnde de totale kostprijs van een woonzorgcentrum gedeeld door het aantal bedden, dan varieert de kostprijs van 54.000 euro tot ongeveer 145.000 euro.

Indien we uitgaan van een verschil van 54.000 euro per bed en we extrapoleren dat bijvoorbeeld naar een nieuw woonzorgcentrum van 92 bedden, dan komen we op meerkosten van ongeveer 5 miljoen euro.

De studie is op zoek gegaan naar verschillende verklarende factoren zoals de meerkosten van de VIPA-procedure met overheidsaanbestedingen, de eisen inzake duurzaamheid, het kunstwerk, het type van gebouw enzovoort, maar die elementen konden slechts voor een klein gedeelte het toch aanzienlijke verschil in kostprijs verklaren. Het meest bepalend lijkt de ruimte per bewoner te zijn (bredere gangen en ruimere gemeenschappelijke leefruimtes), wat in de studie dan maar wordt vertaald als een grotere levenskwaliteit voor de bewoners.

Het antwoord op de tweede onderzoeksvraag is ook duidelijk. Het feit dat een voorziening gesubsidieerd wordt, heeft geen of nauwelijks impact op de dagprijs die aan de bewoners van woonzorgcentra wordt gevraagd. Daar spelen andere variabelen zoals het bovennormpersoneel, de gemeente waar het woonzorgcentrum is gevestigd, de grootte en de eigendomsstructuur van de voorziening een veel grotere determinerende rol.

Samengevat leert de studie ons dat bouwen met subsidies woonzorgcentra aanzienlijk duurder maakt en dat de bewoner niet de vruchten plukt van die subsidies in de vorm van lagere dagprijzen. Dat doet de beleidsvraag rijzen of we, gelet op de wachtlijsten in

de sector van de ouderenzorg, nog in eer en geweten het huidige systeem van investerings-subsidies kunnen aanhouden of dat we de overheidsmiddelen die we daarvoor gebruiken, niet beter kunnen aanwenden voor zaken die wel meer ten goede komen aan de zorgbehoevende ouderen.

Daarbij moet worden gewezen op het feit dat in het werkveld al langer twijfels bestaan over de effectiviteit van de investeringssubsidies. Ruim de helft van de nieuwe woonzorgcentra wordt al gebouwd zonder dat de bouwheer gebruikmaakt van subsidies (zie ook de antwoorden op *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2007-08, 22 april 2008, en *Schriftelijke vraag* VI.Parl. 2008-09, 30 oktober 2008). Daarbij gaat het niet alleen over commerciële woonzorgcentra – die sowieso niet in aanmerking komen voor investeringsubsidies – maar ook over vzw's en openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW), die wel in aanmerking komen voor subsidies.

Zorgnet Vlaanderen liet eerder al verstaan dat het andere ondersteuningsformules verkiest boven de investeringssubsidies voor de bouw. Ook de Federatie Onafhankelijke Seniorenzorg en Solidariteit voor het Gezin hebben zich al uitgesproken tegen VIPA-bouwsubsidies voor woonzorgcentra. In het boek 'Het grijze goud' van Brieuc Van Damme van het Itinera Institute wordt eveneens gepleit voor het omzetten van die bouwsubsidies in directe financiering ter ondersteuning van de bewoners.

De constatering van de studie en de houding van het werkveld sterken de indieners in hun overtuiging dat Vlaanderen zich moet bezinnen over een meer efficiënte inzet van de middelen.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin heeft verklaard dat hij pas over een andere aanpak wil spreken op het ogenblik dat de federale bevoegdheden inzake ouderenzorg zijn overgeheveld naar de gemeenschappen. We begrijpen dat Vlaanderen, na de overheveling, een grondig debat over zijn ouderenbeleid moet voeren. Immers, vanaf de overheveling zal Vlaanderen beschikken over alle beleidsinstrumenten om een coherent Vlaams ouderenbeleid te voeren.

De indieners vinden echter niet dat we in afwachting van die bevoegdheidsoverdrachten gewoon verder moeten gaan met het toekennen van VIPA-investeringsubsidies, die voor een woonzorgcentrum van gemiddelde grootte meerkosten van miljoenen euro's genereren zonder dat de oudere daar 'financieel' beter van wordt.

De indieners stellen voor dat in de tussentijd de begrotingsmiddelen voor VIPA-subsidies voor woonzorgcentra aangewend worden om de capaciteit te verhogen van een aantal andere (semiresidentiële) ouderenvoorzieningen zodat op die manier de vandaag bestaande programmatie voor die voorzieningen versneld ingevuld kan worden. We hebben het dan over centra voor dagverzorging, maar ook over lokale dienstencentra en centra voor kortverblijf. Uit de hoorzitting naar aanleiding van het voortgangsrapport over het ouderenbeleid hebben we immers geleerd dat de programmatienormen voor die voorzieningen verre van ingevuld worden ondanks de grote behoeften. De redenen voor die ondermaatse invulling zijn hoge normen inzake personeelsinzet waartegenover een te lage subsidiëring staat. Extra financiële ondersteuning voor de kleinschalige ouderenvoorzieningen zou dus een belangrijk verschil kunnen maken.

Er kan ook overwogen worden de programmatienormen voor de semiresidentiële voorzieningen op te trekken omdat ze het beleid van de Vlaamse Regering ondersteunen waarbij we mensen zo lang mogelijk in hun thuisomgeving proberen te handhaven, eerder dan massaal extra residentiële voorzieningen te realiseren.

De indieners stellen voor met de voorgestelde reallocatie van middelen de financiële ondersteuning voor die (semiresidentiële) ouderenvoorzieningen op te trekken en de personeelsnormen realistischer te maken zodat op die manier de capaciteit die vastgelegd is in de programmatienormen, versneld kan worden gerealiseerd.

Voor de initiatiefnemers die op 1 januari 2013 beschikken over een principieel akkoord van de minister voor de alternatieve financiering van hun woonzorgcentrum met VIPA-subsidies, zullen alle engagementen gehonoreerd worden.

Op het moment van de overheveling van de federale bevoegdheden aangaande het ouderen-(zorg)beleid kan dan de discussie ten gronde worden gevoerd over de wijze waarop wij in Vlaanderen gestalte geven aan het ouderenbeleid. De indieners tenderen daar naar het toekennen van een budget of trekkingsrecht aan ouderen, afhankelijk van hun zorgbehoeften, eerder dan het toekennen van subsidies aan voorzieningen.

Vera VAN DER BORGHT

Peter GYSBRECHTS

Mieke VOGELS

Ulla WERBROUCK

Herman SCHUEREMANS

Lode VEREECK

Sas VAN ROUVEROIJ

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de conclusies van de vergelijkende studie naar bouwkosten en dagprijzen van door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) gesubsidieerde woonzorgcentra en niet-gesubsidieerde woonzorgcentra, waaruit blijkt dat er aanzienlijke meerkosten zijn voor het bouwen van woonzorgcentra met VIPA-subsidies tegenover het bouwen van woonzorgcentra die niet gesubsidieerd worden, en waaruit eveneens blijkt dat de infrastructuursubsidies voor woonzorgcentra niet bijdragen tot een lagere dagprijs voor ouderen die verblijven in een woonzorgcentrum;
 - 2° de enorme wachtlijsten in de ouderenzorg en de beperkte invulling van de programmatienormen voor kleinschalige en semiresidentiële ouderenvoorzieningen zoals centra voor dagverzorging en lokale dienstencentra;
 - 3° de komende bevoegdheidsoverdrachten van het volledige ouderen(zorg)beleid in het kader van de zesde staatshervorming;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° de financiële engagements te honoreren ten aanzien van alle initiatiefnemers die op 1 januari 2013 beschikken over een principieel akkoord van de minister voor de alternatieve financieringssteun van VIPA voor hun woonzorgcentrum;
 - 2° in afwachting van de overheveling van de bevoegdheden de VIPA-investeringsmiddelen voor woonzorgcentra aan te wenden voor de verhoging van de subsidiëring en de creatie van extra opvangcapaciteit voor andere, kleinschalige en semiresidentiële ouderenvoorzieningen, om op die wijze de bestaande programmatienormen sneller in te vullen.

Vera VAN DER BORGHT

Peter GYSBRECHTS

Mieke VOGELS

Ulla WERBROUCK

Herman SCHUEREMANS

Lode VEREECK

Sas VAN ROUVEROIJ